

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru șă-care publicare.

Sibiu, 12 Noevrie.

Sînt ciudate consecențele în statul nostru. La noi în adevăr în de ale statului nu poți sci nici odată când dai unde va crepa.

Comitatul Severinului, înființat după desmilitarisarea regimentului român bătănă de graniță, guvernul l'a pus sub curatela unei administrațiuni cu totul deosebite de cealaltă administrațiune ungurească. Funcționarii, cari în alte părți, după instituțiunile de până acum, se aleg de reprezentanța legală a poporului, acolo au fost de numiți de guvern. De bună samă guvernul va fi fost condus de efitnul pretecest, că populațiunea comitatului celui nou e nematură de ași alege funcționari întregi. Reservata mentală însă va fi fost, ca sē nu lase, a se înființa un „cub n ou daco-român” tocma la marginea țerei și tocma atunci, pe când poate se gîndia și la spargerea celui din „teara Oltului” din Transilvania.

Guvernul a denumit așa dară pentru comitatul luat sub curatela proprie, el însuși funcționarii. Însē cu toate că i a denumit, după nefermura poftă a inimei sale, a pățit-o cu ei. Afacerea Pausz este încă în vie memorie cu toate apertinențele ei tragice.

Dovada în urma prea marei îngrișiri a guvernului de comitatul Severinului, ar fi creșut ori și cine, că va avē drept consecență, că guvernul va introduce în comitat instituțiunile, de care se bucură cealaltă parte a țerei, și poporul, care prin reprezentanții sei a dovedit, că are mai mult simț pentru o bună administrațiune și economie decăt organele denumite de guvern, va intra în dreptul seu de ași alege funcționarii.

Aceasta ar fi fost cu totul lucru străin de sistema de a merge lucrurile anapoda și pe dos.

Deci guvernul a căutat căi și mijloace sē sustină provizoriul de mai nainte și acum ajuns lucrul, ca sē se pregătească un proiect de lege pentru desființarea comitatului. În alte părți se iau mēșuri de aceste, când o populațiune dovedește, că în oare care chip, sau în mai multe chipuri, sau în toate chipurile, nu este harnică a se administra. În cazul de față, pe lângă toate dofradările fostului vice-comite și pe lângă toate căte stau în legătură cu acele, vina tot cade asupra populațiunii comitatului, căci administratorii sei, dați populațiunii de guvern, s'au arētat cu totul necorespunzători de misiunea, cu care s'au fost încredințați.

Ajungēnd lucrul până la disensiune în conferențele dietei unguresci, privim desființarea comitatului Severin și intruparea lui la comitatul Carașului aproape de o faptă împlinită.

Luăm act despre mēșura aceasta ca sē se scie, cum se tractează Românii la noi în Ungaria, cu toate că sînt cei dintăiu în alipirea cătră dinastie și tron, cei dintăiu în patriotismul cel nefalsificat și cei dintăiu în iubirea de ordine.

Acum, dacă guvernul pune pe Românii din Bănăt și pre toți din Ungaria întregă în pozițiunea, de a ră-

tăci în deducerea consecențelor, am astepta dela inteligența preotească și mirenească și preste tot dela populațiunea cea precumpăntoare romană din fiitorul comitat lărgit și preste Severin, sē facă, la rēndul seu, și pe guvern a rătăci în calcuții sei. Românimea din fiitorul comitat sēși concentreze toate puterile spre a da comitatului coloritul populațiunii în maioritate, coloritul unui comitat românesc. Ei bine, guvernul, care se pare, că se teme de Români și vrea sēle sterpească „cuburile” sē găsească unul mai tare decăt ar fi fost amendoū comitatele, unul căte unul.

Ar fi ciudată și consecența aceasta, dar, în cele din urmă, ar fi una dintre cele rare, care deși cu pagubă, ar fi tot odată și în favorul Românului persecutat.

Revista politică.

Sibiu, în 12 Noevrie.

Începem revista de astăci cu înregistrarea unui eveniment, care atinge de apoae Românimea din Ungaria. Într-o conferență a partidei liberale s'a discutat proiectul de lege privitoriu la incorporarea comitatului Severinului la comitatul Carașului. Fiindcă luăm notiță despre evenimentul acesta și la alt loc, aici ne mîrginim pe lângă simpla înregistrare.

O dezbaterē interesantă s'a început în sinul anchetei parlamentare privitoare la reforma administrațiunii. Așteptăm sē vedem nu cumva și întreprinderea aceasta va eși la un capet, care sē nu samene cu începutul. Suprindere mare nu ne-ar cășuna nici o greșită reeșită a reformării în cele ale administrațiunii, căci atăta sîntem de dedați, încăt ne ar suprindē numai contrariul.

Conferențele sînt la ordinea zilei, dar se nu fim rēu înțeleși, căci nu este vorba de conferențe de ale noastre. În Budapesta partida liberală (gubernamentală) se intrunesc în conferențe; partida „independenților” a emis o provocare, conform căreia au a se intruni în conferență la Budapesta, pe ziua de 23 Ianuarie 1881, toți deputații dietali și din fie care cerc electoral căte un delegat. Se înțelege, că provocarea aceasta privesce numai pe cei de principiile independenților, între cari vin a se numera și cei cu devisa „1848” și toți, căti sînt în opozițiune cu dreptul public actual unguresc și confesează Independența Ungariei. Scopul intrunirii sînt alegerile viitoare și, în legătură cu aceste, organizarea partidei.

Conferență au avut și conservativii austriaci în Linz, după ce premereser a constituționalilor austriaci. Conferența din urmă a primit rezoluțiunea, prin care esprimă dorința unei politici unitare a imperiului, pe lângă conservarea autonomiei țerilor, lărgirea dreptului electoral, echilibrul în bugetul statului și o împărțire dreaptă a contribuțiunii. Conferența nu vede naționalitatea germană periclitată prin respectarea drepturilor celorlalte naționalități și se pronunță contra ori căruu felu de agitațiune contra naționalităților.

Diarul parisiian „Național” publică o convorbire cu contele Taaffe. „Eu voiesc, scrie correspondentul, că așis contele Taaffe, sē dau fie-cărei națiuni locul, ce i se cuvine. Contrarii mei nu apēră drepturi adevērate sau o causă dreaptă; impulsul lor este setea după portfoiuri. Politica mea este garanția păcei generale; politica mea nu va lincisi numai pe Francia, dar și pe Rusia, pe când o alianță intimă cu Germania și o Austrie exclusiv germană ar fi un adevērat pericol pentru Europa”.

Desbaterēa cestiuniiei Evreilor în parlamentul prusian a luat dimensiuni mari. Ea nu s'a mîrginit numai în parlament, ci și în presă. Evreii au mulți și buni apērotori, dară și antisemiții au luptători buni. Lupta a ramas necedescă. Ea de sigur se va continua în țiaristică.

Camerile României se vor deschide în 15 Noevrie. Desbaterile sesiunii acesteia judecānd după cestiunile pendente, promit a fi interesante.

Anchetă în cauza reformei administrative.

La 22 Noevrie n. s'a ținut în ministeriul de interne sub presidul ministerului president Tisza o anchetă în cauza de reformarea administrațiunii.

Ministrul Tisza salută membrii intrunții și constată, că a convocat ancheta din motivul, că în cestiuni atāt de însemnate cum e reforma administrațiunii, numai așa se poate obține un rezultat bun, dacă principiile sciinței se aduc în congrăsuire cu experiențele făcute în conțlăși și în provincie.

În cāt pentru modul de discutiune doresc, ca cestiunile supuse la desbaterē, sē se discute sau în genere sau împărțindu-se în grupe omogene sē se însărcineze mai multe comisiuni mici cu discutiunea prealabilă asupra lor. Modalitatea ultimă ar fi mai corespondătoare.

Contele Em. Pechy află necesar, ca mai întăiu sē se stabilească principiile cardinale, pe basa cărora voim a construi reforma administrațiunii.

Bar. P. Sennyey permite mai întăiu, că prin înfișurarea sa la această anchetă nu ar avē sē pe prejudecize pozițiunea și părerile sale politice. Încăt pentru *modus procedendi* se invoesce cu părerea contelui Pechy, că mai întăiu trebuie sē ne lămurim asupra principiilor și direcțiunii, căci altfelu discutiunea ar fi stearpă. Afară de aceasta detaiurile nu pot fi discutate înainte de a se stabili principiile, căci sînt unele detaiuri principale — d. e. denumirea funcționarilor — cari atērnă dela ficșarea direcțiunii. În genere oratorul e de părere, că combinarea opiniunilor contrare nu duce la scop; ci provoacă numai încurcări.

Fiind-că numai guvernul poate fi orientat în privința defectelor ivite în administrațiune și în privința postulatelor, ce le face administrațiunea, oratorul cere, ca ministrul sē se declare din capul locului: dacă află necesar o reformă radicală sau numai nise reparaturi în detaiuri și în cazul

prim în ce direcțiune voiesce a realisa reforma radicală? Anchetele au un rezultat pozitiv numai în cazul, când discutiunea are un substrat concret și acesta numai guvernul îl poate da.

După unele observări secundare din partea mai multor oratori ia cuvēntul ministrul president C. Tisza: Eu sînt de părere, că sistema de administrațiune rezultată din dezvoltarea istorică o vom putē delătura numai, dacă ne vom convinge, că susținerea ei între împregiurările noastre, e spre paguba administrațiunii, cu alte cuvinte, avem lipsă de o administrațiune bună, și spre aceasta trebuie sē nesuim, dacă se poate, prin reformarea sistemului vechi, dacă nu se poate, prin delăturarea acestei sistemului vechi—.

Un stat fără administrațiune bună nu mai poate exista. Sistema cea vechiă de administrațiune, adecă sistema de alegerea funcționarilor administrativi, sun gata a o jertfi, dacă me voiu convinge, că ea nu se mai poate sustine cu tote ameliorările ce le vom face, de es. prin aplicarea de funcționari apți, sau dacă me voiu convinge, că din punctul de vedere al statului unguresc și al naționalității unguresci schimbarea sistemului e necesitate nespērată. Am convocat ancheta aceasta, ca sēmi căștig această convicțiune, că adecă cu sistema de alegerea funcționarilor o administrațiune bună a devenit imposibilă prin lipsa de indiviți apți.

Mai departe am voit sē mē conving, dacă este adevērat, mai ales după experiențele celor ce au locuit între naționalități diverse, că naționalitatea ungurească, idea de stat unguresc, reclamă oare anularea sistemului de alegerea funcționarilor. Observ că transformarea unei sistemului de administrațiune istorice într'o sistemă nouă este o problemă, care cere o cumplineare scrupuloasă, pentrucă publicul este dedat a suporta mai ușor părțile slabe ale sistemului vechi decăt ale celei noi — și ori ce sistemă și are partea sa slabă.

În merit comisiunile administrative nu sînt o instituțiune de prisos și prin urmare de desființat, ci ele reclamă numai unele modifițiuni cu privire la constituire și la cercul lor de activitate. Și cu privire la procedura disciplinară află a fi de lipsă o ameliorare cu privire la apelatiune și anume cu privire la o aplicare mai strictă a legei disciplinare, dintr'altale instituțiunea e întemeiată pe base corecte. Încăt pentru punctul, ce privesc administrațiunea banilor publici, cestiunea, care e cunoscută deja din o ordinațiune ministerială, s'a pus nu cu scopul pentru a se stabili modalitățile manipulațiunii de bani într'un mod mai detaiat printr'o lege, ci pentrucă după sistema de așis stabilirea acestor lucruri se ține de sfera de drept statuar.

Acı avem lipsă de o procedură mai omogenă.

Bar. Sennyey declară că în urma părerilor espuse de cătră ministrul pres. se poate începe discutiunea asupra punctului prim.

Cont. Em. Pechy desfășură ur-

mătoarele păreri meritorie: Toți simt necesitatea, de a se reforma administrațiunea noastră în mai multe direcțiuni, dar se nu procedem la reformare din predilecțiune către teoriile științifice a autorităților esterne, ci se cumpănim serios geniul poporului nostru, dezvoltarea noastră culturală și relațiunile noastre particulare, căci legea e ca o plantă, care dacă nu e sădită într'un strat priincios, se vestețese.

Trebuie să alegem între centralizațiune și autonomie, amândouă și-au părțile lor bune, dar se nu ferim de o fuziune a celor două sisteme, căci altfel am crea un caos în administrațiune, ale cărui urmări rele ar căde în sarcina poporului. Trebuie să ne îngrijim mai întâiu de un aparat de administrațiune organic, care se nu fie complicat și greoiu, ci se corespundă dorințelor generale, se facă dreptate fesece căruia deopotrivă și îndată; căci până ce nu se va stabili prin lege calificațiunea funcționarilor comitatensi, până nu se vor constringe acestia a depune un rigoros și până nu li se va asigura viitorul prin o pensie normală, nici sistema de denumire, nici sistema de alegere nu va delătura relele din administrațiune.

Un pond principal va trebui să se pună pe sistema comună: comuna va avea nu numai să decidă asupra lucrurilor ce cad în competența sa, ci trebuie să se dea și puterea să se execute hotărârile sale, căci altfel se nase un pesimism și o desinteresare în viața comună.

Mai departe e necesar ca putestatea centrală a țerei să decentralizeze toate acele agende administrative, de cari nu are trebuință și cari pot fi prevăzute împreună cu agendele comitatului în centrul comitatului de comitele suprem și de vice-comitele sub propria sa responsabilitate, însă cu rezervarea, de a se încuviința din partea congregațiunii generale, a cărei cerc de activitate va trebui stabilit prin lege.

Comisiunile administrative se se desființeze. Susținerea congregațiunilor, cari trebuie convocate cel puțin odată pe an, e necesară, pentru că națiunea aderează la dăsele cu o pietate, ce se poate explica din praca de veacuri, și pentru că e de lipsă, ca comitatul să aibă ocaziune a ține în evidentă conducerea afacerilor, a controla funcționarea organelor sale între marginele legii, a accelera remediarea relelor, a căror delăturare compete exclusiv ministeriului.

E de lipsă mai departe, a se introduce o poliție de stat așezată pe temelii mai corepondente și susținerea judecătorilor disciplinare, însă cu o organizare mai bună. La alegerea capilor comitatului sau a comiților supremi recerțiua principală se fie cunoștința de specialitate, calificațiunea și caracterul nepătat, ear' nu întrebarea, dacă respectivul este un conducător politic abil de partide. Cercul de activitate al capilor comitatului sau al comiților supremi față cu oficialii de stat, cari funcționează pe respectivul teren al comitatului, trebuie regulat astfel, ca interesele serviciului public se nu se periclitizeze prin rivalitate reciprocă, ci se se promoveze cu toate forțele. Toți oficialii de stat așezați în comitat trebuie concentrați în emporiile comitatului, căci prin aceasta se promovează cu succes interesele serviciului public și se cruță mijloacele partidei respective.

Legislațiua trebuie să dispună neapărat, dacă oficiurile comitatului trebuie a se ocupa prin denumiri ori prin alegere pe viață, căci sistema de până acumă nu se mai poate susține. Modalitatea alegerii pe viață ar fi mai convenabilă, pentru că comitatul cunoaște partea cea mare a aspiranților pre-

când ministrul de interne ar fi asaltat cu lunile de cătră concurenți și nu s'ar pute orienta.

Oficiile la scaunele orfanale ale comitatului se se ocupe la toată întâmplarea prin denumire, căci scaunele orfanale trebuie se fie exclusiv foruri juridice.

Introducerea caselor domesticele e păgubitoare pentru comitate mai ales ați; dar sistema de dotațiune actuală e mai corepondentă oare prelângă oare care modifițiuni.

Baron P. Sennyey: Me aflu în plăcuta poziție de a accepta în genere păreriile contelui Pechy, însă cu unele rezervațiuni. Și eu sunt de părere, că reformarea administrațiunii trebuie se fie obiectul unui studiu serios și matur și că e periculos a imita ca sclavul instituțiunilor străine. Nu trebuie însă să uităm, că o serie întreagă de instituțiunle de ale noastre, toată viața noastră publică și întreg organismul nostru social se află în urma marilor reforme din 1848 pe nivel european și s'au dezvoltat după modelul instituțiunilor străine, prin urmare ar fi o eroare, ca noi din pietate cătră unele reminiscențe și pentru unele prejudețe istorice se eschidem cu totul influența instituțiunilor esterne. Toți suntem de acord, că starea actuală nu se mai poate susține și că o ameliorare parțială nu ne duce la scop, deci se nu ne spăimântăm de reforme radicale.

Încât pentru punctul de mănecare, nu consimt cu părerea lui Pechy, că adevă noi am avé se alegem între centralizațiune și autonomie, din contră eu nu sunt centralist, ci doresc a promova autonomia și a conforma cu relațiunile noastre. Din combinarea celor două sisteme amintite nu poate rezulta decât o sistemă din cele mai rele, după cum ne dovedesece sistema actuală, căci ați nu avem nici municipie sănătoase, nici o centralizațiune puternică.

Sunt de acord cu contele Pechy în părerea, că sistema de denumire nu este o panaceă, dar cu toate acestea, introducerea acestei sisteme e neapărat necesară în interesul administrațiunii. Introducerea ei este adevărat, că provoacă temeri, dacă nu se stabilesc oare care garanții, cum ar fi introducerea unei pragmatice de serviciu, mai departe o dispozițiune, prin care s'ar asigura libertatea electorală față cu volnicia funcționarilor.

Nici denumirea funcționarilor nu va duce la scop, dacă nu se va supune întreg aparatul administrațiunii unor modifițiuni, dintre care una ar fi, ca comitele suprem se încete de a fi numai dignitari și în mâinile lui se se concentreze toate acele agende de stat, care trebuie rezolvite la scaunul comitatens. Prin aceasta s'ar obține cea centralizațiune, care voia se o realizeze ministrul president prin comisiunile administrative, ceea ce însă nu i-a succese. Prin aceasta am obține mai departe avantajul, că statul nu va trebui să creeze organe deosebite pentru unele recerțiune de stat.

Cercul de activitate al comisiunii administrațiune ar trebui mai mult lărgit decât restrins, cu un cuvânt, așa dori, ca tot ce se rezolve în afară de ceea ce numim comitat, se se decentralizeze precăt se va pute.

Sistema de alegere a funcționarilor pe viață și calificațiunea numai va înaspri situațiunea actuală. Cestiunea denumirii, care a căsunat multă vobură, încă e de temut în mâna unui guvern foarte puternic, dar aci nu e vorba de a multămi oare care aspirațiuni de putere, sau de a ne apera de unele temeri, ci e vorba de a introduce o administrațiune bună.

Ministrul president a atârnat a doptarea sistemei de denumire dela două condițiuni. Cea dintăiu e, dacă prin alegere nu se pot afla funcțio-

nari corepondetori. Această condițiune există, pentru că puterile intelectuale nu sunt împărțite în mod proporțional prin comitate și alegerea se află în mâinile unor familii și clice, care resping puterile tinere din cariera administrativa. A doua condițiune a ministrului president o aplică cestiunea de naționalități. Eu nu pot adopta această condițiune decât într'un înțeles foarte restrins, eu cred că o administrațiune strict disciplinată e de lipsă, pentru că statul se și poată implini chemarea națională, nu pot însă accepta denumirea funcționarilor ca o armă, prin care naționalitățile se vină oareși-cum într'o pozițiune ostilă cu statul unguresc.

Funcționarii buni vom pute crece numai prin sistema de denumire, ear' temerile politice ce se ivesc contra acestei sisteme trebuie risipite prin legi bune.

Încât pentru calificațiune, alegerea nu dă nici o garanție, mai multă garanție dă în această privință dreptul de candidare. Alegerea pe viață nu o aprob de loc, pentru că ea ar perpetua erorile vitele alegerii. Ce privește cestiunea financiară, asupra acesteia nu dau nici o declarațiune, dar observ, că o administrațiune bună e totdeauna mai efină decât una rea. Sistema de ați corespunde cu privire la încassarea contribuțiunii și la asentări, dar încât pentru interesele poporului, valoarea ei e nulă.

(Va urma.)

Corepondențe particulare

Viena, 18 Noemvre 1880. În 5/17 Noemvre a. c. a avut loc promovarea a doi juni români de aici de doctori în medicina universală. Acestia sunt: domnul Ioan Cloajă din Boița de lângă Sibiu, și dl George Baiulescu, fiul preotului gr. or. român din Brașov.

Promovarea a fost anunțată prețiu de mai sus la 12 oare. Deja pela 11 oare, jurnala română în număr însemnat, cirula pe dinaintea universității. La 11^{1/2}, preste 20 ocupau loc în sala senatului academic. Bucuria era zăgrăvită în fața tuturor sciind, că doi tineri români contribuie astăzi la înălțarea prestigiului național. Senzație mare a făcut intrarea Părintelui Sava Popovici în sala de promoțiune. Figura sa simpatică, ținuta marțială și peptul gramădit de insignii, însufău pretutindinea respect. Între Români asistenți era și onoratul dn. avocat din Brașov, dl Simeon Damiianu, care având unele afaceri la Pesta, s'a repedit până aici spre a cerceta pre fratele seu, care studiază filosofia la universitatea de aici.

Întemplantă a adus cu sine, ca în fruntea celor 13 promovândi se stău dl Baiulescu pentru litera B. Dic întemplantă, căci creștea omului inima văgănd atenția publicului numărös și laudele, cu cari încăreau pre bravii nostri doctori. Dl Baiuleacu era cel mai tiner între toți, căți se promovău. Figura sa simpatică și plină de vioiciune firească stărnăia atenție și impresie generală.

După promovare a fost prând comun, la care au participat 22 tineri cu părintele Sava Popovici în frunte.

Românul se veselesce rar. Însă când se veselesce, se veselesce cu toată inima sa. Asemenea veselie a fost a noastră. Nu veți aștepta, domnule Redactor, se ve scriu mai multe despre prănțul nostru comun. Sciți că la asemenea ocaziuni toatele nu prea lipsesc. La noi s'a vorbit puțin, însă am simțit cu toată puterea inimii noastre tinere.

Eram uniți! Uniți în cugete, uniți în simțiri, cu toate că eram Munteni, Moldoveni, Bucovineni, Ungureni și Transilăneni. Vorbiam toți în aceeași

limbă, afară de „Io mis" al Bănățanului, eram cu asemenea însufletire, cu asemenea voie bună cu toții. Nici în fisionomia nu diferiam: Eram toți cam „părliți" de arșița soarelui.

Dela Reuniunea învățătorilor români din țeara Barsei.

(Urmare.)

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet consciu de datoria sa, are onoare în înțelesul §-lui 10 lit. a) din statutele reuniunii, a supune apărării și deliberării onorab. adunării generale, despre activitatea sa în decursul anului reuniunii 1879/80 următorul

Raport

Comitetul în cele 8 ședințe ale sale, ținute în decursul anului expirat, s'a adoperat a efectui conclusele luate de adunarea generală ordinară și estraordinară a reuniunii; mai departe, având în vedere scopul, la care ținde această reuniune, a luat dispozițiuni necesare pentru promovarea intereselor spirituale ale reuniunii, în fine a adus deciziuni, cari i s'au părut practice în sfera administrativ-economică.

Activitatea acestui comitet pe terenurile indigitate se poate resuma în patru puncte și anume:

I. Efectuarea concluseror adunării generale.

II. Activitatea comitetului în privința promovării intereselor spirituale ale reuniunii.

III. Activitatea comitetului în sfera administrativ-economică.

IV. Inițiative luate de comitet în folosul reuniunii.

I. Efectuarea concluseror adunării generale.

Protocoloalele adunării generale din anul trecut s'au autenticat de comisiunile alese pentru acest scop și conclusele acestora s'au îndeplinit și anume:

1. Conform deciziunii din ședința a III-a a adunării generale din a. tr. s'au procurat 5 esemplare de gramatică rom., cari s'au dat comisiunii censurătoare, aleasă de adunarea generală estraord. din a. 1878 spre examinare și relaționare.

2. Conform însărcinării adunării generale din ședința a III-a și a comitetului din ședința ținută în 26 Octomvre 1879 s'au cumpărat a) două protocoale, unul pentru ședințe și altul pentru esbite, b) un dulap pentru biblioteca și archiva reuniunii.

3. Pe baza concluseror adunării generale ordinară din ședința a III-a și a comitetului de sub Nr. 3 a protocolului din 7 Decemvre 1879 comitetul s'a și adresat cătră unii domni autori cu rugarea, ca se binevoiască a dona pentru întemeierea bibliotecii câte un op din scrierile lor, dar n'a putut obține nici un rezultat.

4. Relativ la însărcinarea adunării generale ord. ca comitetul să întrevină la venerab. consistoriu în numele reuniunii, pentru susținerea foaiei „Școala română", comitetul observând, că foaia „Școala română" dela 1 Ianuarie a. c. a încetat, nu a aflat consult a întreveni petru o foaie, despre carea nu se știe, de va mai apăre. Comitetul din contră este de părere, ca membri acestei reuniuni, ca factori de sine-stătători, se și procure această foaie și atunci ea se va pute susține.

5. Relativ la însărcinarea adunării generale ord. din a. tr., ca comitetul să aducă la cunoștința venerab. consistoriu cărțile recomandate de adunarea gener. a reuniunii noastre din a. 1878, lângă care se mai adăugă și legendarul dlui Vasile Petri, tipărit cu semne, comitetul observând, că aceste cărți precum și legendarul dlui V. Petri, cel puțin în părțile noastre, sunt deja introduse, a aflat de prisos a mai solicita pe venerab. consistoriu în această cestiune, de altminterale comitetul crede, că această afacere se poate reasuma în una din ședințele acestei adunări de va prisosi timpul.

6. Relativ la sigilul reuniunii comitetul a aflat cu cale, a nu l procura cu emblema fisată de adunarea generală ordinară din motiv, că așa cevași se poate fabrica

numai în Viena sau în Pesta și ar întrece și prețul fixat de adunarea generală; din contră comitetul este de părere, ca adunarea generală să încuviințeze facerea unui sigil simplu cu inscripțiunea: „Reuniunea învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei“ și o stea în mijloc.

7. Încât pentru locul de adunare a comitetului și plasarea mobilor reuniunii, direcțiunea gimnasiunii noastre din Brașov a oferit comitetului cancelaria sa spre acest scop.

8. Manuscrisul „Eserciii practice“, conform însărcinării adunării generale extraordinare, s'a censurat de comitet și s'a înțipat autorului pe lângă unele îndigări și observări.

9. S'a împărțit venerab. consistoriu conclusele adunării generale extraordinare din 25 și 26 August, referitoare la cercularii venerab. consistoriu ddo 7 Iunie 1879 Nr 1613 scol.

II. Activitatea comitetului în privința promovării intereselor spirituale ale reuniunii.

1. Comitetul în urma cerculariului venerab. consistoriu ddo 7 Iunie 1879 Nr. 1613 scol. a decis a se convoca în loc de conferență, după cum prescria menționatul cercular, o adunare generală extraordinară pe zilele de 25 și 26 August 1879; ceea ce s'a și notificat venerab. consistoriu prin hârtia comitetului ddo 1 August 1879.

2. A dat spre dezbateră la subreuniuni tema: „cari sînt manualele cele mai potrivite pentru învățarea religiunii în scoalele populare precum și metodel, după care ar fi a se propune acest studiu“, care temă s'a și dezbătut din partea subreuniunilor cu un deosebit zel. Rezultatul este a se vedea din raportul special al comitetului conform programei adunării generale actuală alăturat sub A).

3. Comitetul a ales o comisiune pentru revizuirea statutelor reuniunii, carea până acumă nu și-a putut termina lucrarea sa, dar' la timpul se și prezenta operat.

4. S'a dat pentru subreuniuni tema: „eserciții intuitive pentru anul prim de școală și anume: Obiectul intuiției și metodel.“ Raportele despre această temă n'au intrat încă la comitet.

5. A elaborat un proiect de reformă al regulamentului pentru împărțirea reuniunii în VI despărțăminte, care se prezentează on. adunării generale sub /.

III. Activitatea comitetului în sfera administrativ-economică.

1. Comitetul a desemnat în cele 6 subreuniuni câte un președinte pentru conducerea alegei de constituire și așa cele 6 subreuniuni, în cari se împarte de prezent reuniunea noastră, s'a și constituit după cum se poate vedea din următoarea consemnare alăturată:

Consemnarea

membriilor din comitetele subreuniunilor.

Cercul I: George Bellissimus, președinte; George Moian, secretari; Dimitrie Cioflec, colector; Ioan Corneliu Tacit, consilier; Ioan Aron, consilier.

Cercul II: Ioan Dorca, președinte; Ioan Găvrus, secretari; Anastasiu Bărsan, colector; Ioan Petric, consilier; Stefan Manole, consilier.

Cercul III: George Ludu, președinte, Irodion Frateș, secretari; George Goicea, colector; George Șurar, consilier; Andreiu Nan, consilier.

Cercul IV: Iosif Morar, președinte; Stefan Taus, secretari; Stefan Popovici, colector; Iosif Micu, consilier, Alecsandru Măerșan, consilier.

Cercul V: Iosif Comanescu, președinte; Dimitrie Pop, secretari; Zaharie Pop, colector; George Proca, consilier; Nicolae Ilie, consilier.

Cercul VI: Bartolomeiu Bude, președinte; Ioachim Ciurea, secretari; Nicolau Reit, colector; Ioan Străvoiu, consilier; Ilarie Reit, consilier.

2. S'au provocat restanțierii și acei, cari au absentat dela adunările generale ultime, prin oficiile pbiterale respective a plăți tacele și aceia, cari au absentat sau

a plăti mulțea bănească prescrisă de 50 cr. de ședință sau a și scusa absentarea cu atestat demn de credință. Dintre absentătorii dela ședințele adunărilor generale s'au scusat din ppiatul Brașovului al II-lea Ioan Stoica din Rotbav, Nicolae Părvul din Măgheruș și Demian Juga din Baștelec, — alții nu s'au scusat.

3. S'au tipărit 1000 cuitanții.

4. Ca comitetul să nu fie împiedecat în afacerile sale, a ales de notari pe dl George Moian în locul notariului Nicolae Oancea carele a demisionat.

5. Comitetul a decis, ca absențele dela adunarea generală să se scuse numai prin atestat din partea respectivului director scolar.

6. Ca reuniunea să se poată afirma și în afară și să și câștige autoritate, comitetul a aflat de bine a face colecte pentru înudați în raionul reuniunii și așa s'au și adunat până acumă cu totul 40 fl. v. a. cari bani s'au transpus comitetului respectiv din Brașov.

7. S'au recuirit președinții subreuniunilor a provoca pe restanțierii din cercurile respective a plăți tacele de membri ai reuniunii pro a. 1879/80; rezultatul se va vedea din raportul cassariului.

8. S'au rugat oficiile protopresbiterale din raionul reuniunii, a mijloacilor dela comitetele parohiale, a se da învățătorilor diurne pentru adunarea generală actuală.

9. S'au convocat membri reuniunii prin cerculariu special, conform statutelor.

10. S'au invitat speciali și personal onorații domni membri fondatori ai reuniunii noastre, a lua parte la adunarea generală din a. c. trimițându-li-se programa adunării generale.

11. S'a făcut cunoscut onoratei primării din Zernesci timpul ținerii adunării generale din a. c.

12. S'a notificat președintele reuniunii învățătorilor români gr. or. din diocesa Caransebeșului timpul și locul ținerii adunării generale, trimițându-i-se și programa adunării generale:

IV. Inițiative luate de comitet în folosul reuniunii.

1. Suplica membrului Damian Juga din Baștelec, prin care cere a se scusa absentarea dela ședințele adunării generale trecute din cauză, că epitropia scolară respectivă nu și-a dat diurne și că e sêrac, se transpune sub /, adunării generale spre decisiune.

2. Rugarea lui Damian Juga din Baștelec, pentru a i se erta tacele de membru ord. pro 1879 se transpune sub /, onoratei adunării gen. cu propunerea comitetului, ca respectivului membru să i se prelungească numai termenul de plată.

3. Dl Dr. Ilarion Pușcariu a comunicat președintelui acestei reuniuni, că domnia sa este aplecat, a vinde opul seu intitulat „Principii de pedagogie generală“ în folosul reuniunii învățătoresca așa, ca vîndîndu-se între membri 1/3 din venit să se confere fondului reuniunii, comitetul propune, ca on. adunare gen. să îmbrățișeze acest op și să se prenumere cât se poate de mulți spre care scop se va deschide o listă de prenumerațiune.

Brașov, 18 Aprilie 1880.

Comitetul:
St. Iosif m. p., președinte. I. Aron m. p., secretari.

Proiect

de regulament pentru împărțirea „reuniunii învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei“ în despărțăminte.

§. 1. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei ca să și ajungă mai cu înlesnire scopul, ce și la propus în § 2 al statutelor sale, se împarte în următoarele despărțăminte:

I. Despărțământul I-iu îl formează toți membri reuniunii din Brașov și Stupini, observându-se prescripțiile §-lui 6 din statutele reuniunii.

II. Despărțământul al II-lea îl formează toți membri reuniunii din Săcele, de sine înțelegîndu-se, că și cei din Tărlungeni, Părcăreni și Zizin precum și cei din Dârste.

III. Despărțământul al III-lea îl formează toți membri reuniunii din comanele: Preșmer, Baștelec, Dobârlău, Ozon, Lisneu, Comolău, Laborfalu, Herman, Bod și Sânt Petru.

IV. Despărțământul al IV-lea îl formează toți membri reuniunii din comanele: Feldioara, Apața, Ormeniș, Măgheruș, Rotbav, Nou și Hălchiu.

V. Despărțământul al V-lea îl formează toți membri reuniunii din Codlea, Ghimbav, Cristian, Vulcan, Rășnov și Vlădeni.

VI. Despărțământul al VI-lea îl formează toți membri reuniunii din comuna colectivă Bran, Zernesci și Tohanul nou.

§. 2. Fie-care despărțământ va purta numirea: Despărțământul reuniunii învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei cercul I, II, III, IV, V, VI.

§. 3. Adunările ordinare ale despărțământelor se vor ține tot la 3 luni, ear cele extraordinare se vor concheama, când va cere trebuința, publicându-se totdeauna și programa.

§. 4. Fie-care despărțământ va avea:
a) Un conducătoriu, carele va fi totdeauna și membru al comitetului central încât se va pute;

b) Un secretari;

c) Un colector.

§. 5. a) Conducătoriuil reprezintă despărțământul în toate afacerile sale oficioase.
b) Secretariul va purta protocol formal despre fie-care adunare, va compune pe baza concluserilor din raporturile, ce se vor face și va îngriji de actele despărțământului.

c) Colectorul despărțământului în conțelegere cu cassariul general al reuniunii va îngriji de cele financiare.

§. 6. Acești 3 oficiali cu 2 consilieri, ce se vor alege prin adunarea despărțământelor, compun comitetul lui.

§. 7. Comitetul este datoriu, a se îngriji de promovarea intereselor reuniunii.

El va îngriji, ca decisiunile adunărilor generale ale despărțământelor și ale comitetului central să se pună în lucrare.

§. 8. Comitetul central al reuniunii va fisa după un plan anumit două teme, ce se vor dezbate în adunările despărțământelor și va căuta într'ac'lo, ca în fie-care adunare a despărțământelor să se dezbată una și aceeași temă; ear' celelalte teme le va fisa comitetul fie-cărui despărțământ.

§. 9. Conducătoriuil despărțământului împreună cu secretariul fac un raport despre fie-care adunare și acesta împreună cu o copie a protocolului adunării le trimite comitetului central respective președintelui reuniunii cel mult în decurs de 3 săptămâni dela adunarea respectivă.

§. 10. Comitetul central examinează atât protocoalele cât și rapoartele fie-cărui despărțământ și apoi ceste din urmă le va înapoia respectivilor conducători cu observările necesare, ear' protocoalele se vor păstra în archiva reuniunii.

§. 11. Acest regulament, fiind votat de adunarea generală, se va pune în lucrare numai decăt de comitetul central al reuniunii.

Comitetul reuniunii:

St. Iosif m. p., președinte. I. Aron m. p., not. coresp.

Referadă.

Comisiunea însărcinată cu censurarea proiectului de regulament pentru împărțirea reuniunii învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei în despărțăminte, primesce și recomandă adunării generale acest proiect în întreg cuprinsul seu.

Zernesci în 25 Aprilie 1880.

Artimie Feneșean m. p., preș. comis. Ioachim Ciurea m. p., referent.

Onorată adunare!

După ce în adunarea generală ordinară din anul trecut subscriși s'au ales spre censurarea gramaticilor române existente pentru scoalele noastre populare cu acea însărcinare, ca în adunarea generală următoare să ne dăm părerile noastre asupra gramaticilor române și recomandăm pe cea mai corespondătoare. Nestăndune însă la dis-

poziție manualele în adunarea extraordinară din vara trecută n'am fost în stare a satisface însărcinării avute. Abia acum sîntem în poziție a arăta fugitive părerile noastre asupra manualelor, de oarece în timp de 2 luni de zile de când ni s'a immanuat din partea Onoratului Comitet central trei gramatici edate de Domnii I. Cetățan profesor în Galați, V. Stilescu profesor în București n'am putut face un studiu mai detaliat fiind și intrunirea comisiunei împreună cu mari greutăți. Constituindune, subscrisul s'a ales ca referent și în timpul cel scurt, care ne a stat la dispoziție, ne dăm părerea noastră în următoriu mod:

1. Avînd în vedere, că a sosit vremea, ca învățătorii nostri să părăsească metodel vechite de a mai propune gramatica română ca studiu separat îngreunînd cu aceasta mintea elevilor cu forme goale și seci fără nici o însemnătate practică, comisiunea recomandă învățătorilor, ca gramatica română să se propună numai curat pe baza cărții de cetire într'un mod rațional și practic fără a se mai da elevilor vre un manual în mână.

2. Ca manuducere pentru învățătorii la propunerea gramaticii în scoalele populare dintre toate gramaticile nouă cunoscută până acum recomandăm cu toată serioșitatea gramatica română de I. Manliu profesor în București cu atât mai vîrtos, căci folosinduse învățătorii de ea, vor pute scăpa de formalismul cel sec și vor pute pune pe elevi în stare, de a judeca și de a și câștiga o destertitate în espunerea ideilor.

3. Manualul din chestiune se recomandă pre sine și prin acea favorabilă împregiurare, că în restimp de 5 ani de zile a apărut deja a 10-a edițiune din partea etimologică și a 7-tea din partea sintactică.

Feldioara, 18 Aprilie 1880.

Stefan Taus m. p., referent.

Raportul cassariului

prezentat adunării generale a reuniunii învățătorilor români gr. orientali din țeara Bârsei, ținută în Zernesci în 24, 25 și 26 Aprilie 1880.

În anul espirat s'au încassat dela membri reuniunii următoarele tace:

Dela doi membri fondatori a fl. 20—fl. 40; dela 73 membri ordinari tace pe a. 1879/80 a fl. 2—fl. 146; dela 31 membri ordinari restanții din a. 1878/9 a fl. 2—fl. 62; interese dela capitalul elocat la cassa de păstrare fl. 7.91 cu total s'au încassat fl. 255.91.

Speșele au fost de fl. 25.13 care scădîndu-se, rămâne fl. 230.78.

Lângă aceștia adăogîndu-se și capitalul vechiu de fl. 130.13. Avera reuniunii stă din fl. 360.91.

Acest capital se află de prezent la cassa de păstrare din Brașov fl. 232.91 per cassa fl. 128.

Zernesci, 25 Aprilie 1880.

D. Cioflec m. p., cassariu.

Varietăți.

* (Reuniunea carpătină) din Ardeal, carea, după cum am anunțat, în 21 Noemvre s'a constituit definitiv în adunarea sa generală din Sibiu, numără până acumă 418 membri, între cari câte unul și din Sinaia, București, Brînn, Frankfurt, și Berlin. Din Comorn și Viena câte 2. Intre cei 418 membri sînt 404 bărbați și 14 femei. Adunarea generală proximă se va ține în 28 Noemvre n. Până atunci se mai poate înscrie, cine va voi, ca membru al reuniunii, la magistratul din Sibiu.

* (Mulțamită publică). Este dis, că se nu scie stînga, ce face dreapta; însă de oarece faptele marinimoase ale creștinilor, ce se fac din pura evlavie creștinească cătră biserică și școală în deosebitele parochii, nu trebuie retăcute, atât pentru fapta însăși, cât și pentru îndemnarea și atragerea spre scopuri filantropice; subscrisul în numele comitetului parochial mă simt

îndetorat, a aduce mulțămîta publică d-lui Ioan Rășină evlavios bătrîn de vre-o 75 ani și vîduve Maria Stanci ambii din Predeal, cari încă în anul 1878 au contribuit în părți egale cu suma de 75 fl. v. a., pentru cumpărarea unui Sfânt epatrachil, racuvice (măncări) și procoevite (acoperisuri); au cel dintîiu Ioan Rășină a mers mai departe cu marinimositatea sa, căci la sfătuiră subscrisului, în primăvara anului 1880 a donat pentru grădina bisericii 60 pomi nobilitați, cari s'au și plantat în cîntirumul bisericii cu condițiune, că dacă se va nimici vreunul din acei pomi, să se planteze altul în loc din averea sa proprie, și la timpul sau venitul să fie al Sf. bisericii, și în tot anul să se solvească parochiului respectiv un sărindariu în preț de 5 fl. v. a. pentru densul și soția sa în fie care an. De unul D-zeu, ca astfel de fapte marinimoase creștinesci să aflu mulți călduroși imitatori; iar sus laudătorul binefăcătorii să le dea viață îndelungată.

Predealul Branului în 8 Noemvrie 1880.

Dimitrie Tătulea m. p., paroch gr. or.

* (Bugetul orașului Sighișoara) după propunerea magistratului consistă din suma venitelor per 82,086 fl. 46 1/2 cr. și din suma chiel-tuelilor per 81,039 fl. 71 cr. Restul casei este 1046 fl. 75 1/2 cr.

* (Calea ferată) pe valea Someșului peste puțin timp va fi terminată. Lucrurile de pământ vor fi gata cu sferșitul unei acesteia. Șimile se vor așeza, în decursul unei viitoare. O parte din mijloacele de comunicație se vor aduce în același timp dela Viena la Apahida, unde se vor folosi

* (Defraudatiune). După cum ne spune „Egyetértés” — dl Bela Moro, protonotariul din comitatul Neutra, unul dintre corteșii principali ai partidei guvernamentale, fu încercat pentru o mulțime de defraudări de bani și falsificări de documente.

* (Sigil fals). Oficiul comitatului Sibiuului face cunoscut, că sigilul oficiului comunal din Vurper mai are un soț, cu care se falsifică documente și care este o imitațiune a sigilului adevărat. Sigilul cel fals se deosebește de cel adevărat prin aceea, că în cuvîntul „Szeben”, litera „z” este întoarsă.

* (Consulatul german în Budapesta), după „Ungarische Post”, se va devala pe viitor la o agen-tură comercială.

* (Sinodul din București). Cetim în „Alegătorul” următoarele: În ședința de ieri a sfîntului Sinod p. r. Ghenație, episcopul Argeșului, a făcut o propunere: ca săse înființeze o facultate de teologie în București sacrificînd jumătate din salariul său de episcop.

Sîntem curioși să vedem, dacă episcopii și metropoliții vor admite această propunere și dacă densii se vor arăta așa de patrioți, ca să sacrifice din salariile lor pentru înființarea unui astfelu de monument național.

* (Hoții). Ni se scrie din Sasca montană cu datul 2 Noemv. 1880 următoarele: De cîtva timp încoace s'a început hoțiile în comuna Sasca-montană așa, încât diua la amezîi nu cutează omul a ține ușile deschise. Mai întăiu s'a început la neguțătorul Pavel Popovici, spărgîndu-i (hoții) zidul dela camera, unde ținea slămina, untura și sarea, au dus de acolo întăia oară slămina și untura, la 14 zile venind eară au dus și sarea. Untura s'a aflat la un hoț din comuna Slatina îngropată sub cuportiu, acest hoț a fost dat în mîna justiției, dar astăzi fără nici o

judecată este pe picior liber. La neguțătorul Dumitru Rista, în luna trecută au spart zidul sub fereastră, au intrat la el în odaie, l'au bătut și legat cu streangul și iau luat 1,500 fl. La vîduva Marie Mănescu, care era numai cu o fetiță de vreo 12 ani, seara pe la 8 oare au intrat 2 hoți cu mase pe obraz, au bătut-o bine, și poate ar fi și omorit-o, căci densa n'a avut bani să le dea, dar norocul că fetița după ce a stîns lumina, a eșit printre ei afară și a strigat, ear' hoții au tulit-o la fuga. În noaptea din 27 Octomvre a. c. au intrat și în biserică, spărgînd fereastra dela străna dreaptă. Au deschis cu puterea armariului, unde se păstrează luminile și de acolo au luat o lăduță de pleu cu 18 fl. 93 cr. În noaptea din 29 Octomvre au intrat la un locuitoriu serac, care nu se afla acasă, și au luat o legătură de pesce sărat, și alte bucate. Și cu toate aceste, antistia din Sasca-montană țată cu mîinle în sin și nu face nici un pas spre stîrpirea reului.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Istoria aritmeticii și principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticii în școala populară.

(Disertațiune finută în adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români din Teara Bărsei” la 26 Aprilie 1880 în Zernesci)

de **Domețiu Dogariu,**

învățătorul la școala primară din Satulung.

(11 Urmare din Nr. 132 „Tel. Rom.”)

Regulele la calculul verbal sînt următoarele:

1. Calculul verbal este de a se învîța totdeauna în legătură cu calculul în scris, însă așa, ca deprinderea lui să premeargă totdeauna calculului în scris.

2. La calculul verbal se ia în considerațiune mai întăiu valoarea internă, nu însă și înfățișarea esternă a numerilor prin cifre.

3. Deprinde bine școlarii cu acele operațiuni și rezultate, ce vin mai adese înainte și nevoescete a aduce o mulțime de operațiuni la mai puțin, un șir de numeri la un număr mai mic și numerii mai mari la mai mici.

4. Împreunează șirul operațiunilor precedente din exercițiile limbicești și springinesc memoria prin repetarea verbală a rezultatelor deja cîștigate. Un esemplu practic ne va lămurii mai bine această regulă. D. 5. Câtă materie are să cumpere Viroana pentru patru vestiminte tot asemenea de mari, dacă pentru un vestment se cer 3 m. 65 cm. Aci dicem așa: de 4x3 m. = 12 m. și de 4x60 cm. = 240 cm. sau 2 m. 40 cm. lîngă 12 m. = 14 m. 40 cm., apoi încă de 4x5 cm. = 20 cm., lîngă 14 m. 40 cm. fac 14 m. și 60 cm. etc.

5. Pronunță fie-care temă numai odată, însă rar, tare, chiar fără a vîri unele observațiuni lămuritoare și accentuează sau marchează cuvintele mai importante.

6. Învățătorul să dea pe elevii la liniște și prezența de spirit, îngrijiască, ca elevii, justificîndu-se despre cele aflate, să se exprime într'un limbagiu corect și plăcut; mai de parte nu rabde nici o hodorigitură sau bălbăitură și nu conoacă, ca elevii să repeteze o expresiune sau propozițiune de două ori sau de mai multe ori.

De aceste reguli pentru calculul verbal mai sînt de a se incopeia altele pentru calculul în scris. Aceste ar fi:

1. Școlarii numai atunci să desingă temele, după ce le-au priceput și precugetat bine, basându-se pe puterea proprie și folosindu-se de cele mai simple forme.

2. Tot ce scrie școlariul să fie scris curat și corect, și s'o scie justifică.

3. Temele deslegate trebuie să controleze totdeauna cu deamenuntul, afară de aceea să se convingă învățătorul, că oare școlarii le-au priceput bine ori nu.

Aceste ar fi pe scurt principiile și regulele, pe care se bazează metoda aritmeticii în școala populară.

Înterupem aici publicarea mai departe a disertațiunii acestia, de o parte din lipsă de spaț și de alta, presupunînd, că specialitățile, cari urmează, și le pot întregi cetitorii înșiși.

Bursa de Viena și Pesta
din 23 Noemvre 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	107.55	107.70
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. . .	81.25	81.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	97.50	97 1/2
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. .	84.75	84.75
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligațiuni ung. de rescumpărare pămîntului	123.75	123.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	96.—	96.—
Obligațiuni urbariale temeșane. Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	96.25	96.50
Obligațiuni urbariale transilvane. Obligațiuni urbariale croato-slavo-voivodice	94.25	94.50
Obligațiuni ung. de rescumpărare țecimii de vin	94.75	94.50
Datorie de stat austriacă în hîrtie Datorie de stat în argint . . .	72.29	72.—
73.15	73.—	73.75
Renta de aur austriacă	87.05	87.75
Sorși de stat dela 1860	131.25	131.60
Acțiuni de bancă austro-ung. Acțiuni de bancă austr.	820.—	818.—
Acțiuni de bancă de credit ung. Sorși unguresci o premii	285.—	285.50
269.25	268.—	106.75
Sorși de regularea Tisei	103.90	107.—
Argint	—	—
Galben	5.61	5.62
Napoleon	9.81 1/2	9.88
100 marce nemțesci	58.10	58.10
London (pe polița de trei luni) .	117.60	117.60

Economic.

Sibiu în 19 Noemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7.20—8.20; grâu sîcîreț fl. 6.70—6.70; sîcîră fl. 5.00—6. Orz fl. 3.90—4.30; Ovăs fl. 1.80—2.20 Cuceruz fl. 3.10—3.50; Mălaiu fl. 6—7; Cartofii fl. 1.60—2; Semînță decănepă fl. 4—5; Mazere fl. 7—8; Linte fl. 9—10; Fasole fl. 5.50—6.50 pro 50 chilo. Pînă de pîne fl. 7; Slăniua fl. 36—38 Unsoare de porc fl. 36—40; Sîu brut pro 50 chilo fl. 15—17; Sîu de luminări fl. 24—25; Luminări de sîu 50 chilo fl. 24—28; Săpun fl. 19—21. Fînă pro 50 chilo fl. 80.1. Cănepă pro 50 chilo fl. 16—18. Lemne vîrtoase de foc pro metrucubic fl. 3.50 Spirit pro grad 65—60 cr. pro chilo: carne de vită — 46— cr.; Carne de vișel 35—50 cr. carne de porc 46—50 cr.; carne de berbec 35—50 cr.; ouă 10 de 25 cr.

Mediaș, 18 Noemvre n. Pro hectolitru: Grâu 7.60—8; Grâu sîcîreț fl. 6.20—6.30; Sîcîră fl. 5.20—6; Ovăs fl. 2—2.50; Cuceruz fl. 2.50—3; Semînță de cănepă fl. 4—4.50; Fasole fl. 5.50—6. mazeră fl. —; Cartofii fl. 1.50—1.60; Fînă fl. 1.30—1.50; cel vechiu; cel nou fl. —; Cănepă fl. 15—18; Slăniua pro 100 chilo fl. 60—68; unsoare de porc fl. 70; Sîu de luminări fl. 36—46; Spirit pro grad cr. 11 1/2; carne de vită pro chilo 40 cr. carne de porc 40— cr. carne de vișel 44 cr.; carne de berbec 20 cr.; ouă 5 de 10 cr. Tîrgul de ață de fîndusit cu toate soiriile de cereale, încît toate stratele laterale au fost pline cu cară de grîne. Timpul e foarte frumos și cald ca primăvara

Brașov, 19 Noemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7—8.20; Grâu sîcîreț fl. 6 Sîcîră fl. 5.50—6.50 Orz fl. 3.60—3.90; Ovăs fl. 2—2.10; Cuceruz fl. 3.40; Mălaiu fl. 4.25; Mazere fl. 5.60; Linte fl. 10.20; Fasole fl. 4.20; Semînță de in fl. 11.1 Semînță de cănepă fl. — 4.10 Cartofii fl. 1 pro chilo: carne de vită 48 cr. carne de porc 48 cr. carne de vișel — cr. de berbec 28 cr. Sîu de bovine proaspăt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Budapesta, 20 Noemvre. Timpul frumos și plăcut descris în raportul nostru trecut a fînut și săptămîna trecută merou. Numai de trei ori am petrecut și nescie ploaie calde și foarte plăcute. Afară deaceste apoi tot zile senine și calde. Temperatura din săptămîna aceasta se mișcă între 5 și 6° R. Inriurire acestei temperaturi s'a și arătat preste tot locul, pentrucă, cum amintîrăm

și în rîndul trecut, toată vegetațiunea este vieoie, carba crește, pomii înfloresc și flor-neobucîntu pe timpul acestia se întrec în florirea lor. Holdele pe cîmp au înaintat în desvoltarea lor numai pomenti, și sînt după toate raporturile oficiose pretindenea foarte frumoase și inveseleitoare. Navigațiunea pe Dunăre este ca în mijlocul verei, comunicațiunea pe uscat foarte vieoie și așa poporul este cu voie din pricina acestor împregiurări favorabile. Timpul cu un cuvînt așa se poartă, încât ar cugeta omul, că carna nice nu are să se ne molesteze. O împregiurare neplăcută tot ne molestează. Timpul frumos adevă a produs între semînături o mulțime de vermuleji, cari stau incuibați pe la rădăcînile semînăturilor și prin aceasta au sternit teamă mărșoară, că vor roade rădăcînile și vor strica semînăturile. Pînă acuma însă nu se cunoaște nici o pagubă. Apoi carna, carea tot ne va cerceta poate cât de curînd, pentrucă dupăcum țice proverbial: e arna n'o mîncă lupul, va prăpăi și vermulejiu temuți înainte de ași ajunge ei desvoltarea ca să poată face pagube mari.

Comunicațiunea bună favorită de împregiurările descrise mai sus a înriurit simțibil asupra negoțelor și prețurilor tuturor cerealelor din țerg. Viociunea comunicațiunii a avut ca rezultat mulțimea negoțelor și urcarea prețurilor, cu deosebire a grînelor. Așa notăm;

Grâu l peste 100,000 m. m. a trecut cu fl 12. 25— 12. 35; Secara s'a fînut la prețurile din rîndul trecut; asemenea și orzul; ovăsul la 4000 m. m. s'a vîndut cu fl 6. 10—6 20; cucuruzul cu fl 6. 25—6. 30; fîiina a trecut bine și multă; păsătioasele ca și mai înainte, ici colo cu 5—10 cr. mai scumpe; lăniile cu fl 2.10—2.75 pe chilogram;

Porcii peste 60,000 capete s'au fînut numai cam la prețurile de mai înainte. Peste tot luănd însă ei au avut un țerg bun. Din Ungaria de jos au fost peste 7000, din România peste 300 și din Ardeal aproape la 2000 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl 47—48; spiritul en gros cu fl 35, en detail cu fl 37. per 10,000 litre %.

Peile asemenea au trecut ca mai înainte, ba unele soiri încătu mai scumpe.

Estras din toaia oficială „Budapesti Kôzlöny.”

Licitățiuni: în 30 Noem. și 30 Dec. imob. Anei Laszlo în Roșia (judec. cerc. Aiud); în 15 Dec. imob lui Moise Bedő în Criș-patac (judec. cerc. Sângiorea); în 25 Decemvre imobilele lui Gavril Kerekes în Șarosuț unguresc (judec. cerc. Sămărtin); în 22 Dec. 1880 și 21 Ian. 1881 imob. remasului după Ludovic Turji (trib. Cluj); în 29 Noemvr. imob. remasului după Ana Tordoașan în Abrud (judec. cerc.); în 17 Dec. 1880 și 17 Ian. 1881 imob. Paraschivei Steflea și soții în Alțina (trib. Sibiu); în 31 Dec. 1880 și 31 Ian. 1881 imob. lui Pető în Recaș (trib. Odorhei); în 22 Dec. 1880 și 22 Ian. 1881 imob. soției lui Ioan Maier în Zalam (judec. cerc. Sângiorea); în 26 Noemvr. și 27 Dec. imob. lui Ioan Schuster (Tomi Hanzi) în Dipșa (trib. Bistrița); în 28 Dec. 1880 și 28 Ian. 1881 imob. soției lui Moise Orban, Maria Seidel, în Cluj (trib.); în 22 Dec. 1880 și 22 Ian. 1881 imob. Anei Timariu în Pianul de jos (judec. cerc. Sebeș); în 20 Decemvre imob. lui Achim Albu în Ve-cerd (judec. cerc. Mediaș); în 17 Dec. imob. lui Simion Aldea și soții în Lancrăm și Sebeș (judec. cerc.); în 27 Noemvr. și 28 Dec. imob. Carolinei și Gavrilă Beretzky în Șalcău; în 20 Dec. imob. lui Gavrilă Filipi și soții în Veerd (judec. cerc. Mediaș)

Epilepsia (boala grea), sgărciuri, și casurile cele mai îndrăcînite, le vindeie în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie și totdeauna cu succes, și în scris. Medic special Dr. Helmsen în Berlin N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecate deja. [66] 11—24